

Procedura postępowania w przedmiocie rozpatrzenia petycji

1. Uwagi wstępne

Pierwsza w historii wzmianka na temat instytucji petycji kierowanych do struktur wspólnotowych została wymieniona w regulaminie zgromadzenia parlamentarnego Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali¹. Pierwotnie za rozpatrywanie petycji odpowiedzialna była Komisja Regulaminowa Parlamentu Europejskiego. Znaczny wzrost zainteresowania obywateli Wspólnoty tą formą kontaktu z Parlamentem przyczynił się do wyodrębnienia w 1987 r. Komisji Petycji². Aż do wejścia w życie traktatu z Maastricht nie było żadnej regulacji określającej ramy przedmiotowe petycji, co istotnie opóźniało prawidłowe jej procedowanie. Obecnie istota petycji uregulowana jest w art. 215 Regulaminu Parlamentu Europejskiego, natomiast procedurę ich rozpatrywania szczegółowo normuje art. 216 Regulaminu. Na podstawie Załącznika VI do Regulaminu PE, Komisja jest upoważniona nie tylko do rozpatrywania skarg, ale także organizowania wysłuchań publicznych dotyczących inicjatyw obywatelskich zgodnie z art. 211 Regulaminu, a także do współpracy z Europejskim Rzecznikiem Praw Obywatelskich.

2. Nowelizacja Regulaminu PE w zakresie rozpoznawania petycji

W roku 2009 Parlament Europejski przyjął zaproponowany przez Komisję Spraw Konstytucyjnych szereg zmian do Regulaminu PE w zakresie procedury rozpatrywania petycji. Zmiany te miały sprzyjać transparentności i uproszczeniu zasad procedowania wniosków, wprowadzić wyraźniejsze określenie zasad i pól współpracy między Komisją Petycji, Komisją Europejską, Radą i państwami członkowskimi, umożliwić wycofanie petycji (lub poparcia petycji zbiorowej), a także wprowadzić narzędzia umożliwiające rozpatrzenie petycji w postępowaniu niejawnym³.

¹ J. Sozański, *Prawa człowieka w Unii Europejskiej*, Poznań 2010, s. 189.

² A. Łazowski, *Ochrona praw jednostek w prawie Wspólnot Europejskich. Pozasądowe mechanizmy ochrony praw przed instytucjami i organami Wspólnot Europejskich*, Kraków 2002, s. 104.

³ *Reforma wewnętrzna PE VI kadencji*, dokument Ośrodka Informacji i Dokumentacji Europejskiej Biblioteki Sejmowej, http://oide.sejm.gov.pl/oide/index.php?option=com_content&view=article&id=14381:zmiany-w-regulaminie-pe-vi-kadencji&catid=6&Itemid=478 [dostęp 11.06.2015].

Zgodnie z art. 216 ust. 6 petycje otrzymywane przez Komisję przechodzą weryfikację pod względem formalnym. Wniosek badany jest pod kątem spełnienia kryteriów przewidzianych w ust. 2. Jeżeli petycja zostanie uznana za dopuszczalną, wniosek wpisywany jest do rejestru. Rejestr ma charakter jawny, chyba że składający zastrzeże, że petycja ma zostać rozpatrzona z zachowaniem poufności. W takim przypadku w miejscu imienia i nazwiska składającego upubliczniane są inicjały. Składający otrzymuje także gwarancję, że jego tożsamość nie zostanie ujawniona podczas rozpatrywania petycji, a posiedzenie w sprawie złożonego wniosku będzie miało charakter zamknięty. Oznacza to, że odbędzie się ono jedynie z udziałem członków Komisji i pracowników sekretariatu.

Ochrona danych osobowych osób składających petycję oparta jest na rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego nr 45/2001 z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych. Celem przetwarzania danych jest natomiast upoważnienie Komisji do otrzymania petycji lub poparcia dla petycji zbiorowej, przygotowanie dokumentacji w celu rozpatrzenia sprawy oraz informowanie składających petycje o decyzji podjętej przez Komisję. Do celów rozpatrzenia sprawy i kontaktu z wnioskodawcą gromadzone i wykorzystywane są dane składających, takie jak imiona i nazwiska, adres, numer telefonu, adres e-mail i inne dane osobowe zawarte w petycji, a w przypadku osób popierających decyzję jedynie ich imiona, nazwiska i podpisy. W celach statystycznych Komisja gromadzi tytuły, przedział wiekowy i obywatelstwo wnioskodawców.

Termin przechowywania danych wynosi 3 lata, a po jego upływie dane zostają przekazane do archiwum na podstawie przepisów dotyczących archiwizacji. Wnioskodawca może się zgłosić do Komisji w celu wglądu w zgromadzone dane i żądać ich ewentualnego sprostowania. W przypadku jakichkolwiek zastrzeżeń co do realizacji ochrony danych osobowych, składający może odwołać się do inspektora danych Parlamentu Europejskiego i do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych, który jest niezależnym organem kontrolnym. Od jego decyzji przysługuje skarżącemu odwołanie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej⁴.

W przypadku braku zastrzeżenia poufności, tożsamość i inne dane osobowe zawarte w petycji, jako dokumencie publicznym, zostaną ujawnione członkom Komisji Petycji. Mogą także zostać przekazane członkom innych właściwych komisji, Komisji Europejskiej, organom państwowym, Radzie, a także mogą zostać podane do wiadomości publicznej. Będą także przywoływane w czasie publicznych posiedzeń Komisji, a co za

⁴ W Informacji prawnej dla użytkowników stron Parlamentu Europejskiego wciąż funkcjonuje nieaktualna od wprowadzenia traktatu lizbońskiego nazwa Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich. Należy to jednak uznać za przeoczenie administratora portalu; <http://www.europarl.europa.eu/portal/pl/legal-notice> [dostęp 12.06.2015].

tym idzie staną się dostępne odbiorcom transmisji organizowanych przez telewizję internetową Parlamentu Europejskiego. Dane te będą też widoczne w rejestrze elektronicznym na portalu petycji, a także zostaną wpisane do protokołów z posiedzeń plenarnych i opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej dostępnym na stronie EUR-Lex⁵. W celu ułatwienia zrozumienia zagadnień związanych z konsekwencjami przekazywania danych, a także uzyskania informacji w zakresie praw przysługujących osobom składającym petycje, Parlament Europejski przygotował przewodnik poświęcony ochronie danych osobowych⁶.

W przypadku stwierdzenia uchybień formalnych złożonej petycji, pismo to nie jest kwalifikowane jako petycja i nie podlega wpisaniu do rejestru petycji. Jest to stosunkowo nowa polityka, gdyż do 2010 r. wszystkie wnioski otrzymane przez Komisję Petycji podlegały wpisowi do rejestru, a następnie przechodziły weryfikację formalną i merytoryczną. Wynikiem takiej praktyki było nie tylko dodatkowe obciążenie i spowolnienie prac Komisji, lecz także poczucie niesprawiedliwości u niektórych skarżących. Skarżący otrzymywał bowiem informację, że petycja została wprawdzie wpisana do rejestru, ale została uznana za niedopuszczalną. Przykładem może być sprawa *Tegebauer przeciwko Parlamentowi Europejskiemu*. Ingo-Jens Tegebauer, obywatel niemiecki, złożył petycję dotyczącą skierowanego przeciwko niemu żądania częściowego zwrotu wynagrodzenia, jakie otrzymywał podczas stażu przygotowawczego w administracji miasta Brunshwik. Otrzymał on informację, że petycja została zarejestrowana pod numerem 0095/2007, ale uznana za niedopuszczalną i pozostawiona bez biegu. Wnioskodawca zaskarżył decyzję, podnosząc zarzut niedostatecznego uzasadnienia, ponieważ w jego mniemaniu petycja spełniała wymogi, zwłaszcza wymóg objęcia tematu petycji zakresem działania Wspólnoty. Sąd przyznał rację skarżącemu i stwierdził nieważność decyzji Komisji⁷. Komisja Petycji w sprawozdaniu z działalności za rok 2013 przyznała, że „ogłoszenie niedopuszczalności petycji musi być oparte na mocnych przesłankach i wymaga uzasadnienia ze strony Komisji w piśmie kierowanym następnie do autora petycji⁸”. W takim przypadku skarżący powinien w miarę możliwości zostać poinformowany o alternatywnych drogach rozpatrzenia skargi, a także otrzymać wskazówki, z którym

⁵ Informacja o ochronie danych, http://www.petiport.europarl.europa.eu/petitions-content/docs/privacy_policy/PetitionPortal_PrivacyPolicy_pl_v1.pdf [dostęp 10.06.2015].

⁶ Data Protection. A Guide for Users, http://www.europarl.europa.eu/pdf/data_protection/guide_en.pdf [dostęp 10.06.2015].

⁷ Wyrok Sądu (Szósta Izba) z dnia 14 września 2011 r., T-308/07 (Dz. Urz. UE C 269 z 10.11.2007).

⁸ Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 19 lutego 2014 r. w sprawie wyniku działalności Komisji Petycji w roku parlamentarnym 2013 (2014/2008 (INI)), sprawozdawca J.L. Wałęsa, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2014-0131+0+DOC+XML+V0//PL> [dostęp 10.05.2015].

organem lub instytucją unijną czy krajową może się kontaktować. Akta dotyczące takiej skargi umieszczane są w archiwum, a sprawę pozostawia się bez biegu.

3. Tryb rozpatrywania petycji

Petycje spełniające wymogi formalne, na podstawie art. 215 ust. 6 Regulaminu Parlamentu Europejskiego, są wpisywane do ogólnego rejestru w kolejności ich wpływu do Parlamentu. Petycje złożone przez osoby niebędące obywatelami Unii Europejskiej oraz niemające też miejsca zamieszkania ani siedziby na terenie Unii, zgodnie z art. 227 TFUE nie są podmiotami uprawnionymi do złożenia petycji do Parlamentu Europejskiego. Tego typu petycje podlegają jednak wpisowi do osobnego rejestru i są osobno przechowywane. Raz w miesiącu przewodniczący przekazuje zestawienie otrzymanych petycji od nieuprawnionych podmiotów do Komisji Petycji, która może podjąć decyzję o rozpatrzeniu sprawy „gdy uzna to za stosowne” (art. 215 ust. 13 Regulaminu PE). Warto w tym miejscu zauważyć, że petycje złożone przez uprawnione podmioty, co do których orzeczono niedopuszczalność formalną w ogóle nie podlegają rejestracji i nie ma co do nich przewidzianych trybów rozpatrzenia na zasadzie wyjątku, gdy Komisja „uzna to za stosowne”. Petycje złożone przez podmioty nieuprawnione takiej rejestracji podlegają i nie mają zamkniętej drogi rozpatrzenia sprawy. Powodem takiego uregulowania mogą być kwestie organizacyjne, gdyż petycji obywateli państw trzecich wpływa do Parlamentu około dziesięć razy mniej, niż wniosków od uprawnionych podmiotów, które nie przeszły pozytywnie weryfikacji formalnej⁹. Powodem zaprzestania wpisywania do rejestru tych skarg, które uznano za niedopuszczalne od strony formalnej, było postępujące opóźnienie prac Komisji, gdyż z każdym rokiem Komisja zamykała coraz

⁹ Jest to wartość przybliżona, gdyż Komisja Petycji udostępnia statystyki jedynie co do ogólnej liczby petycji złożonych przez obywateli państw trzecich. Nie wiadomo, jaki odsetek to petycje od osób uprawnionych w rozumieniu art. 227 TFUE (czyli zamieszkałych lub mających siedzibę na terenie UE), a jaki od osób nieuprawnionych. W roku 2009 zanotowano 44 petycje od obywateli państw trzecich, w 2010 r. – 31, natomiast w 2011 r. – 26. Stanowiło to odpowiednio 2,3%, 1,9% oraz 1,8% wszystkich petycji. Można jednak stwierdzić, że skoro statystyki te zawierają również petycje podmiotów uprawnionych, to wówczas odsetek petycji od podmiotów nieuprawnionych jest jeszcze mniejszy. Natomiast pism niezarejestrowanych jako petycje, a które wpłynęły od podmiotów uprawnionych w 2010 r. było 91, w 2011 r. – już 677, a w 2012 – 337, stanowiąc odpowiednio 5,2%, 32,3% i 14,5%. Tutaj oczywiście także należy zrobić zastrzeżenie co do orientacyjności wyników, gdyż nie wiadomo, jaką część tych petycji stanowią wnioski złożone przez podmioty niebędące obywatelami Unii, a zamieszkałe lub mające na jej terenie siedzibę.

Statystyki za: *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie działalności Komisji Petycji w roku 2011* (2011/2317 (INI)), sprawozdawca G. Chichester, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2012-0240+0+DOC+XML+V0//PL> [dostęp 10.05.2015] oraz *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 24 września 2013 r. w sprawie działalności Komisji Petycji w roku 2012* (2013/2013 (INI)), sprawozdawca E. McMillan-Scott, <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0299+0+DOC+XML+V0//PL> [dostęp 10.05.2015].

mniej niż odsetek petycji zarejestrowanych w danym roku parlamentarnym. W latach 1997–2003 odsetek zamkniętych petycji zarejestrowanych w danym roku nie spadał poniżej 99,5% (w 2001 r. uzyskano pułap 100%). Ostatnim rokiem, w którym zamknięto ponad 90% petycji był 2009 r., od którego rozpoczęło się skokowe opóźnienie – 86,5% w 2010 r., 78,9% w 2011 r. i jedynie 55% w 2012 r.¹⁰ Analiza danych wskazuje jednak już na pierwszy rzut oka, że rozpoczęta od 2010 r. polityka niewpisywania petycji niedopuszczalnych pod kątem formalnym do rejestru, wcale tych statystyk nie poprawiła. Mogła jedynie w pewnym stopniu zahamować ich pogarszanie, gdyż przy względnie stałej liczbie pracowników i ekspertów prawnych Komisji, z roku na rok zwiększa się ogólna liczba petycji.

W przypadku stwierdzenia dopuszczalności formalnej, przewodniczący Parlamentu przekazuje petycję do Komisji Petycji w celu zbadania dopuszczalności merytorycznej zgodnie z art. 227 TFUE. Jeśli Komisja nie osiągnie porozumienia w kwestii dopuszczalności petycji, ogłasza się decyzję stwierdzającą dopuszczalność na wniosek co najmniej jednej czwartej składu Komisji. W przypadku uznania petycji za niedopuszczalną merytorycznie, tj. nie dotyczącą zakresu działalności Unii Europejskiej, postępuje się analogicznie jak przy pismach niezarejestrowanych jako petycje, tj. wszelkie dokumenty składa się do akt bez dalszego biegu, a składający otrzymuje decyzję odmowną wraz z uzasadnieniem i w miarę możliwości zaleceniami dotyczącymi alternatywnych środków służących do rozwiązania sprawy¹¹.

Pozytywna weryfikacja merytoryczna skutkuje przesłaniem odpowiedniej decyzji do skarżącego, a następnie wpisuje się ją do systemu elektronicznego umożliwiającego innym osobom zapoznanie się z treścią petycji i poparcie jej przez złożenie podpisu elektronicznego¹². Jest to oczywiście możliwe jedynie za zgodą składającego petycję. Zarówno składający, jak i pozostali sygnatariusze mogą wycofać swoje poparcie (również elektronicznie – art. 216 ust. 4 Regulaminu PE), przy czym wycofanie poparcia przez wszystkie podmioty czyni petycję bezprzedmiotową.

W toku prac nad rozpatrywaniem sprawy Komisja Petycji może korzystać z wielu uprawnień niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego sprawy. Jak zauważa A. Łazowski, uprawnienia te mają raczej charakter narzędzi miękkich. Komisja nie jest bowiem organem sądowym, który ma prawo do orzekania o prawach obywatelskich, nie ma kompetencji nadzorczych nad krajową implementacją prawa unijnego, ani uprawnień egzekucyjnych¹³. Komisja może więc zorganizować przesłuchanie osób składających

¹⁰ *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 24 września 2013 r. (2013/2013 (INI)), op. cit.*

¹¹ P. Tosiek, *Parlament Europejski. Studium prawnopsychologiczne*, Lublin 2003, s. 98–99.

¹² M. Skulimowska, *Komisja Petycji w Parlamencie Europejskim*. Sprawozdanie Przedstawiciela Kancelarii Senatu przy Unii Europejskiej z dnia 13 czerwca 2008 r., nr 23/2008, s. 4.

¹³ A. Łazowski, *op. cit.*, s. 105.

petycję, zorganizować przesłuchania ogólne lub wysłać swoich przedstawicieli do danego miejsca w celu ustalenia faktów, przeprowadzenia wizji lokalnej, zebrania najnowszych danych od osób zainteresowanych petycją, a także spotkania z władzami lokalnymi¹⁴. W Polsce odbyły się dotąd dwie tego typu wizyty. Pierwsza miała miejsce w czerwcu 2007 r. w związku z planowaną trasą „Via Baltica” przez chronioną dolinę Rospudy¹⁵, druga zaś pod koniec maja 2013 r. w związku z projektem kopalni odkrywkowej węgla brunatnego w rejonie Legnicy¹⁶. Po odbytej wizycie członkowie delegacji Komisji przygotowują sprawozdanie przedstawiające wnioski dotyczące zebranych faktów i formułują swoje opinie. Jeżeli część członków zgłosiła zdanie odrębne, jest ono również umieszczane w raporcie. Sprawozdanie zostaje przedłożone Komisji do zatwierdzenia w głosowaniu, przy czym w przypadku niezatwierdzenia go przez Komisję, nie trafia ono do przewodniczącego Parlamentu (art. 216 ust. 5 Regulaminu PE).

Komisja Petycji może także zwrócić się do Komisji Europejskiej z wnioskiem o przeprowadzenie dochodzenia w sprawie i wydanie opinii odnośnie do zgodności skarżonych działań z prawem wspólnotowym, zażądać przedstawienia informacji lub zawniekskować o pomoc logistyczną. Komisja Petycji jest także uprawniona do wystąpienia do przewodniczącego Parlamentu Europejskiego z wnioskiem o przekazanie swojej opinii do Rady Unii Europejskiej lub Komisji Europejskiej. Komisja Europejska może wykorzystać otrzymane informacje do sformułowania żądania wyjaśnień skierowanych do danego państwa członkowskiego i wszcząć przeciwko niemu postępowanie w sprawie naruszenia prawa unijnego na podstawie art. 258 TFUE¹⁷. Wynikiem tego postępowania może być wydanie orzeczenia przeciwko danemu państwu przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej¹⁸.

Kolejnym środkiem jest uprawnienie Komisji Petycji do przekazania petycji innym komisjom parlamentarnym do wiadomości lub podjęcia dalszych działań, takich jak np. wykorzystanie informacji zawartych w petycji do prac legislacyjnych¹⁹.

Komisja Petycji przedstawia swoje stanowisko w formie opinii, raportów i sprawozdań przedkładanych Parlamentowi Europejskiemu, a jeżeli Komisja uzna to za stosowne,

¹⁴ M. Skulimowska, *op. cit.*, s. 4.

¹⁵ *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 16 lipca 2007 w sprawie misji informacyjnej w Polsce „Via Baltica” (Warszawa–Białystok–Augustów)*, sprawozdawcy: T. Bernam, D. Hammerstein, M. Callanan (PE 376.717v02-00), http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2004_2009/documents/dt/677/677664/677664pl.pdf [dostęp 13.06.2015].

¹⁶ *Draft Working Document of Committee on Petitions as of 11 September 2013 on the fact-finding mission to Lower Silesia, Poland*, leader of the delegation: V. Boştinaru (PE514.875v01-00), http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/peti/dv/polandworkingdocument_/polandworkingdocument_en.pdf [dostęp 13.06.2015].

¹⁷ A. Łazowski, *op. cit.*, s. 106.

¹⁸ U. Bux, *Prawo do składania petycji*, www.europarl.europa.eu/atyourservice/pl/displayFtu.html?ftuId=FTU_2.1.4.html [dostęp 11.05.2015].

¹⁹ M. Skulimowska, *op. cit.*, s. 4.

to zgodnie z art. 215 ust. 12 Regulaminu PE, sprawa może zostać skierowana do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich.

Zebrane informacje Komisja Petycji prezentuje podczas posiedzeń, w których mogą brać udział członkowie Komisji Europejskiej. Komisja Petycji ma wówczas możliwość przedstawienia swojego stanowiska i kierowania pytań do przedstawicieli Komisji Europejskiej²⁰. Wyrazem prawa do wysłuchania osób składających petycję jest udostępnienie im możliwości czynnego uczestnictwa w posiedzeniach Komisji Petycji. Ze względu jednak na dużą liczbę petycji i znaczną rozpiętość tematyczną, nie każda petycja ujęta jest w porządku obrad. W niektórych przypadkach Komisja może bowiem zdecydować o rozpatrzeniu sprawy w ramach zwyczajowego nadzoru politycznego²¹. Rozpatrywanie petycji odbywa się wówczas w procedurze pisemnej zgodnie z art. 216 ust. 1.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Komisja może przedstawić Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie, które następnie może zostać poddane pod głosowanie na posiedzeniu plenarnym, czego wynikiem mogą być podejmowane przez Parlament rezolucje²². Projekty rezolucji są poddawane pod jedno głosowanie bez debaty, chyba że Konferencja Przewodniczących postanowi o przedstawieniu tematu petycji w formie prezentacji na jej temat (art. 216 ust. 2 w zw. z art. 151 Regulaminu PE).

Jeżeli sprawa dotyczy przypadku o szczególnym charakterze, wymagającym indywidualnego podejścia, Komisja może podjąć działania za pośrednictwem stałego przedstawicielstwa danego państwa. Ma też możliwość zawnioskowania do przewodniczącego Parlamentu o podjęcie kontaktu z władzami krajowymi.

Komisja pracuje w sesjach comiesięcznych, przy czym co sześć miesięcy składa Parlamentowi sprawozdanie ze swoich prac. Na każdym etapie rozpatrywania petycji składający jest informowany o przebiegu postępowania, a po zakończeniu procedury sprawa jest zamykana, o czym przewodniczący Parlamentu informuje go w stosownej decyzji.

Jeżeli składający nie zgadza się z rozstrzygnięciem Komisji, to zarówno w przypadku uznania petycji za dopuszczalną, jak i niedopuszczalną, nie ma ograniczenia, aby ta sama osoba wniosła petycję ponownie. Może też skierować skargę do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich na działalność Komisji Petycji, a dokładniej na niewłaściwe zarządzanie tą instytucją. Do niedawna w doktrynie panowała opinia, iż składający petycję nie ma możliwości wystąpienia na drogę sądową z żądaniem stwierdzenia

²⁰ U. Bux, *op. cit.*

²¹ Zob. Informator Parlamentu Europejskiego, <http://www.petiport.europarl.europa.eu/petitions/pl/main> [dostęp 5.06.2015].

²² M. Skulimowska, *op. cit.*, s. 4.

nieważności decyzji Komisji²³. Wspomniany wyżej wyrok z 2011 r. w sprawie *Tegebauer przeciwko Parlamentowi Europejskiemu* (T-308/07) pokazuje jednak – co przyznała sama Komisja – że „decyzje Parlamentu dotyczące petycji również podlegają kontroli sądowej”²⁴. Przywołać w tym miejscu należy także dalsze orzeczenia, jak wyrok z 2012 r. w sprawie *nieujawnionego wnioskodawcy przeciwko Parlamentowi Europejskiemu*, w sprawie podobnej, jak w przypadku Tegebauer, czyli dotyczącej żądania stwierdzenia nieważności decyzji Komisji Petycji bez dokładnego uzasadnienia²⁵; jak również wyrok z 2013 r. w sprawie *Morte Navarro przeciwko Parlamentowi Europejskiemu*, dotyczącej żądania stwierdzenia nieważności decyzji Komisji o pozostawieniu petycji bez rozpatrzenia²⁶.

4. Podsumowanie

Prawo petycji, jako nieodpłatne narzędzie o niskim stopniu formalizacji, może stanowić alternatywny sposób dochodzenia roszczeń względem postępowania sądowego²⁷. Konsekwencją jest niewiążący charakter decyzji Komisji Petycji, które – z drugiej strony – mają jednak dość duży wpływ na prace legislacyjne w Unii Europejskiej i mogą także doprowadzić do pociągnięcia państwa członkowskiego do odpowiedzialności przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Kwestią, która może jednak zniechęcać potencjalnych wnioskodawców, jest fakt, iż Regulamin Parlamentu Europejskiego nie przewiduje maksymalnych terminów, w jakich otrzymana petycja powinna zostać kolejno zarejestrowana, zweryfikowana i rozpatrzona. Dla porównania polska ustawa o petycjach przewiduje w art. 10 ust 1 maksymalny termin 3 miesiące na rozpatrzenie sprawy (licząc od dnia otrzymania petycji przez właściwy podmiot), który może zostać przedłużony o kolejne trzy miesiące w przypadku wystąpienia „okoliczności niezależnych od podmiotu rozpatrującego petycję, uniemożliwiających rozpatrzenie petycji w terminie” (art. 10 ust. 3 ustawy o petycjach).

Brak określenia w Regulaminie Parlamentu Europejskiego maksymalnego terminu do rozpatrzenia petycji powoduje, iż procedury załatwiania poszczególnych spraw trwają zwykle dłużej niż rok. Nie należy jednak zapominać, że petycje, w których aktywność podjęła Komisja Europejska i Parlament Europejski, często prowadziły do znaczących zmian w prawodawstwie państw członkowskich, a także przyczyniały się do zaprzestania działalności podmiotów krajowych naruszających prawo unijne, a zwłaszcza prawa

²³ Por. A. Łazowski, *op. cit.*, s. 107 oraz J. Sozański, *op. cit.*, s. 191.

²⁴ *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 24 września 2013 r.* (2013/2013 (INI)), *op. cit.*

²⁵ Wyrok Sądu z dnia 27 września 2012 r., T-160/10 (niepublikowany w Dzienniku Urzędowym UE).

²⁶ Wyrok Sądu z dnia 30 maja 2013 r., T-280/09 (JO C 328 z 4.12.2010).

²⁷ Por. A. Łazowski, *op. cit.*, s. 116.

podstawowe. Funkcja kontrolna, jaką pełni prawo do petycji, powinna jednak zostać umocniona przez rozbudowanie narzędzi, jakimi obecnie dysponuje Komisja Petycji. Pewną propozycją ze strony Komisji jest postulat wprowadzenia corocznych obrad Komisji Petycji z przedstawicielami krajowych komisji do spraw petycji, które to spotkania mogą stać się forum wymiany doświadczeń w zakresie rozpatrywania petycji²⁸. Niewątpliwie jest to szansa na przybliżenie prawa petycji szerszemu gronu odbiorców, gdyż informowanie o nim z poziomu krajowego może być o wiele skuteczniejsze, niż z poziomu unijnego. Mieszkańcy Unii, niestety, wciąż nie do końca zdają sobie sprawę z tego, że dzięki zwróceniu się do swoich przedstawicieli mogą mieć bezpośredni wpływ na kształtowanie prawa wspólnotowego. Wśród struktur unijnych trudno bowiem o drugą taką instytucję, która umożliwiałaby pojedynczemu wnioskodawcy aktywny udział w posiedzeniach w siedzibie danego organu, a także szansę na spotkanie i omówienie sprawy z delegatami bezpośrednio na miejscu wydarzeń.

²⁸ *Sprawozdanie Komisji Petycji z dnia 19 lutego 2014 r. w sprawie wyniku działalności Komisji Petycji w roku parlamentarnym 2013 (2014/2008 (INI)), op. cit.*

